
5.Uwarunkowania społeczno – ekonomiczne realizacji przedsięwzięcia.....2

Spis treści

5.1. Warunki geograficzno-środowiskowe na obszarze oddziaływań przedsięwzięcia.	2
5.1.1. Topografia.	2
5.1.2. Klimat i meteorologia.	2
5.1.3. Hydrologia i hydro – geologia.	3
5.1.4. Obszary chronione.	5
5.2. Uwarunkowania społeczno – kulturowe.....	6
5.3. Uwarunkowania ekonomiczne.....	7
5.3.1. Dostępność zasobów.	7
5.3.2. Zagospodarowanie terenu.....	8
5.3.3. Struktura i skala działalności gospodarczej.....	8
5.3.4. Lokalizacja, wielkość i odległość od rynków zbytu.	9
5.3.5. Sytuacja na rynku pracy, bezrobocie. Zatrudnianie i płace.	9
5.3.6. Prognozy i strategie rozwoju dla regionu.....	10
5.3.7. Plan inwestycji gminnych.	12
5.3.8. Prognozy demograficzne oparte na wskaźnikach śmiertelności i narodzin z uwzględnieniem ruchów migracyjnych.	12
ZAŁĄCZNIK.....	15

5.1. Warunki geograficzno-środowiskowe na obszarze oddziaływań przedsięwzięcia.

5.1.1. Topografia.

W projekcie „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” uczestniczą gminy: Cieszków, Milicz i Żmigród leżące na terenie powiatów: milickiego i trzebnickiego. Obszar przedsięwzięcia położony jest na terenie mezoregionów: Wysoczyzna Kaliska, Kotlina Żmigrodzka i Kotlina Milicka. W układzie hydrologicznym obszar ten należy do zlewni rzeki Baryczy, zasilającej wody powierzchniowe Odry.

Położenie gmin na obszarze zlewni rzeki Baryczy przedstawia Rysunek 5-1 w załączniku. Rzeką Barycz bierze swój początek w Kotlinie Milickiej na terenie południowo-wschodniej części Wielkopolski. Jest prawobrzeżnym dopływem Odry o długości 133 km z czego 110 km znajduje się na terenie województwa dolnośląskiego, w którego granice rzeka wpływa poniżej Odolanowa w miejscowości Uciechów. Rzeką Barycz jest ciekim II rzędu o charakterze typowo nizinnym, z niewielkim spadkiem podłużnym wahającym się w granicach od 0,16 do 1‰. Dno doliny usytuowane jest na wysokości ok. 85 m n.p.m. Rzeką płynie bardzo szeroką podmokłą doliną wypełnioną piaskami rzecznyymi i torfem. W zlewni rzeki przeważają grunty orne i lasy.

Rzeźba terenu ukształtowana w wyniku działalności glacialnej, fluwioglacialnej, rzecznej i wietrznej oraz w wyniku działalności człowieka jest tu bardzo zróżnicowana. Składa się na nią:

- ➔ bogata sieć hydrograficzna: ciek naturalne i sztuczne (rowy melioracyjne, kanały) oraz liczne stawy (w tym hodowlane),
- ➔ zróżnicowane morfologicznie formy dolinne rzeki Baryczy i jej dopływów,
- ➔ pojedyncze wzniesienia i wały moren spiętrzonych o znacznych deniwelacjach,
- ➔ formy eoliczne – wydmy, równiny piasków eolicznych oraz zagłębienia deflacyjne,
- ➔ formy antropogeniczne: groble, wały i nasypy.

5.1.2. Klimat i meteorologia.

Według regionalizacji klimatycznej teren przedsięwzięcia położony jest w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego. Obszar objęty projektem leży w rejonie nadodrzańskim dolnym, który charakteryzuje się najwyższymi temperaturami na terenie Dolnego Śląska.

Tabela 5-1. Charakterystyczne cechy klimatu w „Dolinie Baryczy”

Wyszczególnienie	Okres trwania
Okres wegetacyjny	210-230 dni
Ilość dni mroźnych	30-50 dni
Ilość dni z przymrozkami	105-118 dni
Czas zalegania pokrywy śnieżnej	50-65 dni
Średnia roczna temperatura powietrza	7,5-8,5 °C
Średnia roczna suma opadów	600 mm

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego woj. dolnośląskiego.

Klimat cechują wczesne i ciepłe lato, łagodna i krótka zima oraz długi okres wegetacyjny. Średnia miesięczna temperatura jest wyższa w zachodniej części obszaru przedsięwzięcia, o bardziej oceanicznym charakterze.

Średnie wielkości opadów atmosferycznych mieszczą się nieznacznie poniżej średniej

krajowej. Maksimum opadów przypada w maju i sierpniu, a najniższe przypadają w styczniu i marcu.

Dominują tu wiatry zachodnie (50%), sporadycznie wieje z kierunków: północnego i północno-wschodniego (poniżej 15%).

Znaczny wpływ na cechy klimatu lokalnego mają:

- rzeźba terenu i sposób jego użytkowania,
- obecność i charakter wód,
- charakter szaty roślinnej.

Wyrównane warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność i korzystna wymiana powietrza to cechy, które charakteryzują obszar wzgórz leżących na przedsięwzięcia.

Dzięki dużej powierzchni lasów powietrze na tym terenie jest wzbogacone w tlen, ozon i olejki eteryczne. Tereny zalesione cechują dobre warunki termiczne i wilgotnościowe co sprzyja roślinności. Natomiast ciągi dolinne charakteryzują się większą wilgotnością powietrza, niższymi temperaturami minimalnymi oraz skłonnością do inwersji temperatur.

5.1.3. Hydrologia i hydro – geologia.

Wody powierzchniowe

Wody płynące w rzekach, rowach, kanałach melioracyjnych, oraz wody stojące, zgromadzone głównie w stawach tworzą bogatą sieć hydrograficzną. Liczne ciekі na terenie obszaru przedsięwzięcia charakteryzują się niskimi przepływami i skromnymi zasobami dyspozycyjnymi, które należą do najniższych w Polsce. Mała ilość opadów atmosferycznych jest głównym powodem ograniczonych zasobów wód powierzchniowych.

W dolinie Baryczy występuje duża ilość stawów pochodzenia naturalnego w wyniku przekształcenia małych jeziorok polodowcowych oraz sztucznych stawów hodowlanych. Stawy o wielorakich funkcjach: gospodarczych, krajobrazowych i ekologicznych, koncentrują się głównie na obszarze Kotliny Milickiej i Żmigrodzkiej. Stawy połączone są gęstą siecią kanałów i drobnych cieków wodnych. Brakuje natomiast dużych naturalnych zbiorników wód stojących czyli jezior.

Wody płynące

Rzeka Barycz jest prawym dopływem Odry, wpływa do niej przy miejscowości Wyszaków w gminie Szlichtyngowa. Barycz jest rzeką uregulowaną i obwałowaną (oprócz odcinka Milicz-Sułów). Długość obwałowań lewego brzegu wynosi około 13,6 km, natomiast wałów prawobrzeżnych około 20,2 km. Stan większości z nich określony jest jako dostateczny. Średnia szerokość wałów oscyluje w granicach 2,0 do 4,0 m, a wysokość wałów waha się między 0,6 a 2,0 m. Jednak nie daje to całkowitego zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Podczas wezbrań wiosennych następuje coroczne zalewanie lub podmywanie użytków i gruntów rolnych.

Oprócz wezbrania wiosennego na Baryczy występuje także wezbranie jesienne. Rzeka Barycz jak i jej dopływy zasilają stawy hodowlane i jednocześnie są odbiornikiem wód stawowych dlatego rzeka ma ogromne znaczenie gospodarcze.

Barycz posiada wiele dopływów. Główne dopływy Baryczy są ciekami III rzędu, należą do nich:

- lewobrzeżne: Tynica, Łacha, Krępa, Sąsiecznica, Prądnia, Polska Woda (Jażwiniec), Kanał Świeca (Złotnica),
- prawobrzeżne: Rów Śląski, Orla, Kanał Książęcy, Kuroch.

Zlewnię Baryczy wyznacza dział wodny biegnący od ujścia Baryczy do Odry w rejonie Wyszana, poprzez Wysoczyznę Leszczyńską i Wysoczyznę Kaliską na północy, Wzgórza Ostrzeszowskie na wschodzie, a następnie Wzgórza Twardogórskie i Wzgórza Trzebnickie na południu. Powierzchnia zlewni rzeki wynosi 5 534,5 km².

Zlewnia rzeki rozciąga się na obszarze województw: wielkopolskiego (51%), dolnośląskiego (47%) i lubuskiego (2%). W obrębie zlewni znajduje się około 50 gmin, z których 24 położone są w całości w granicach zlewni. Długość zlewni wynosi około 125 km a szerokość 62 km. Zlewnia jest asymetryczna z wyraźną przewagą strony prawobrzeżnej. Sama rzeka jak i jej dopływy są w znacznej części wodami zanieczyszczonymi; najbardziej zanieczyszczonym dopływem jest rzeka Orla.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wytwarzanych na terenie gmin, które biorą udział w przedsięwzięciu należą:

- ścieki komunalne odprowadzane do wód zlewni w sposób niekontrolowany jako nieoczyszczone i nieuporządkowane,
- zanieczyszczenia powierzchniowe pochodzące z rolnictwa,
- ścieki przemysłowe - sezonowo, w okresach przetwórstwa ziemniaków i buraków cukrowych następuje zrzut ścieków oczyszczonych z zakładów przetwórczych w zdecydowanie większych ilościach,
- ścieki z nieszczelnych szamb przydomowych przenikające do ziemi,
- istniejące stare oczyszczalnie ścieków, nie uzyskujące wymaganego stopnia oczyszczania, szczególnie w zakresie redukcji substancji biogenych.

Można wysunąć wniosek, że jednym z największych problemów zagrażających środowisku naturalnemu Doliny Baryczy jest nieuregulowana sytuacja w gospodarce ściekowej. Taki stan rzeczy jest przede wszystkim spowodowany brakiem dostatecznej ilości systemów kanalizacyjnych oraz niedostatecznego stanu technicznego istniejącej infrastruktury ściekowej.

Wpływając na teren województwa dolnośląskiego rzeka Barycz prowadzi wody niezadowalającej jakości. Ilość wskaźników osiągających V i IV klasę w tym punkcie wynosi prawie 25%. Są to głównie wskaźniki wskazujące na znaczący wpływ ścieków odprowadzanych do rzeki. W kolejnych punktach nie ma już wskaźników osiągających V klasę, a w punkcie powyżej Żmigrodu ogólna klasyfikacja osiągnęła poziom III klasy czystości. W dalszych punktach następuje pogorszenie stanu wód rzeki i w miejscu ujścia do Odry Barycz niesie wody IV klasy czystości. Na stan jakości wód rzeki Barycz wpływają zanieczyszczenia wprowadzone w sposób punktowy (ścieki komunalne) oraz tzw. zanieczyszczenia powierzchniowe.

Wody podziemne

Obszar przedsięwzięcia znajduje się w Makroregionie Zachodnim Niżu Polskiego, w obrębie wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego. Główne znaczenie mają wody podziemne piętra czwartorzędowego, które należą do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 303 i 309. Zbiornik nr 303 jest większym zbiornikiem, a obszary jego ochrony (ONO i OWO) obejmują znaczną część powierzchni rejonu przedsięwzięcia.

Tabela 5-2. Charakterystyka głównych zbiorników wód podziemnych.

Nazwa zbiornika/ numer	Typ ochrony	Typ zbiornika	Średnia głębokość ujęć [m]	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]
Nr 303 „Pradolina Barycz-Głogów E”	ONO i OWO	porowy	60	199 000
Nr 309 „Zbiornik międzymorenowy Smoszew”	ONO	porowy	80	18 000

*Źródło: na podstawie A.S. Kleczkowski red.1990.

Warunki gruntowo-wodne

Na terenach, na których przewidywana jest realizacja inwestycji występują zmienne warunki gruntowo-wodne.

Na znaczących obszarach podłoże jest piaszczyste o zróżnicowanym zagęszczeniu i uziarnieniu, zaznacza się warstwowa budowa geologiczna z dominacją niespoistych gruntów piaszczystych nad gruntami spoistymi i małospoistymi.

Występujące na analizowanym obszarze rzeki wyraźnie oddziałują na stan wód gruntowych, które (z pewnym opóźnieniem) powtarzają zmienny reżim tych wód.

Poziom wód gruntowych w zależności od lokalizacji występuje na przedstawionych poniżej głębokościach (wielkości określone na podstawie przeprowadzonych badań) odpowiednio dla aglomeracji:

- Zduny Cieszków	- 1,0 ÷ 4,50 m p.p.t,
- Sułów	- 0,8 ÷ 5,50 m p.p.t,
- Żmigród	- 0,8 ÷ 3,50 m p.p.t,
- Milicz	- 0,9 ÷ 5,0 m p.p.t,

5.1.4. Obszary chronione.

W obrębie zlewni rzeki Baryczy występują obszary o szczególnych walorach przyrodniczych objęte różnymi formami ochrony przyrody:

- ➔ „Natura 2000” - jest to sieć obszarów chronionych, utworzona na mocy prawa europejskiego (Dyrektywa 79/403/EEC zwana Dyrektywą Ptasią oraz Dyrektywa 92/43/EEC zwana Dyrektywą Siedliskową). Celem ich jest ochrona pewnych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt ważnych dla Europy. Docelowo obszary te stworzyć mają Europejską Sieć Ekologiczną Obszarów Chronionych.

Należą do nich:

- „Dolina Baryczy” (teren gmin: Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra, Trzebnica i Żmigród),
 - „Ostoja nad Baryczą” (teren gmin: Milicz, Żmigród, Krośnice oraz niewielkie fragmenty gmin: Twardogóra i Cieszków),
 - „Dolina Łachy” (teren gmin: Wińsko i Żmigród),
 - „Chłodnia w Cieszkowie” (położona w pobliżu Cieszkowa),
 - „Dąbrowy Krotoszyńskie” (tereny przyległe do gminy Cieszków).
- ➔ park krajobrazowy:
 - „Dolina Baryczy” o powierzchni 87 040 ha.
 - ➔ rezerваты przyrody:
 - „Stawy Milickie” (powierzchnia 5324,31 ha),
 - „Olszyny Niezgodzkie” (powierzchnia 74,28 ha),
 - „Wzgórze Joanny” (powierzchnia 24,23 ha),
 - „Radziądz” (powierzchnia 8,26 ha).
 - ➔ obszar chronionego krajobrazu: „Dolina Baryczy”,
 - ➔ użytki ekologiczne.

Lokalizacja systemu sieci kanalizacyjnej na obszarach objętych formą ochrony przyrody w rozumieniu w/w ustawy o ochronie przyrody lub obszarze ujętym w projekcie obszarów Natura 2000 stanowi dodatkowe kryterium uzasadniające włączenie analizowanego elementu systemu kanalizacji zbiorczej do dofinansowania z FS.

Znacząca część zabudowy objętej, przewidywanym w ramach projektu, podłączeniem do kanalizacji zlokalizowana jest na terenie obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000.

Należą do nich:

- wszystkie miejscowości w aglomeracji Milicz – zlewnia Milicz;
- wszystkie miejscowości, z wyłączeniem Piotrkosic i części miejscowości Piękocin w aglomeracji Sułów – zlewnia Sułów;
- miejscowość Radziądz w aglomeracji Żmigród – zlewnia Żmigród.

Przedsięwzięcie pt. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” ukierunkowane na wyeliminowanie niekontrolowanej emisji ścieków z powodu ochrony niektórych terenów Baryczy napotyka na pewne ograniczenia, które wymagają zastosowania odpowiednich zabezpieczeń, w celu zminimalizowania oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko. Są to następujące zabezpieczenia:

- ➔ prowadzenie robót metodą bezodkrywkową,
- ➔ planowanie prac budowlanych poza sezonem wegetacyjnym i lęgowym,
- ➔ stały nadzór nad pracami budowlanymi.

Pozwola one do minimum ograniczyć niekorzystny chociaż krótkotrwały wpływ inwestycji na środowisko w fazie budowy. Natomiast w fazie eksploatacji oddziaływanie będzie kształtować się na poziomie zachowującym standardy jakości środowiska, a zastosowanie systemu monitoringu sieci z komputerowej stacji nadzoru pozwoli na stałą jej kontrolę.

Systemy kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej są projektowane w taki sposób aby przebiegały wzdłuż istniejących dróg, chodników lub linii kolejowych. Tak więc, trasa przebiegu planowanych inwestycji nie naruszy cennych obszarów mokradeł, lasów i łąk, ponieważ przebiegać będzie przez tereny już zagospodarowane przez człowieka. Budowa sieci nie ingeruje w rejony przyrodnicze, będące potencjalnymi miejscami przebywania i rozwoju rzadkich gatunków zwierząt i roślin chronionych.

5.2. Uwarunkowania społeczno – kulturowe.

Sieć osadniczą leżącą na obszarze przedsięwzięcia tworzą miasta: Milicz i Żmigród, 143 wsi oraz przysiółków. Miasta należą do grupy miast małych, do 30 000 mieszkańców. Parametry dotyczące mieszkań są zadowalające, natomiast niski standard wyposażenia w media, a w szczególności w sieci kanalizacyjne i ogrzewania dotyczą głównie zabudowy wiejskiej.

Programy rozwoju przewidują powolny lecz systematyczny rozwój turystyki, głównie turystyki kwalifikowanej oraz agroturystyki. Do tej pory jednak najbardziej rozwiniętym obszarem działalności i aktywności gospodarczej były szeroko pojęte rolnictwo, leśnictwo oraz rybołówstwo.

Według „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego” z 2000 roku - po analizie cech przyrodniczych, zagospodarowania przestrzennego i warunków aktywizacji gospodarczej - zachowano wcześniej przyjęty kierunek rozwoju obszaru Doliny Baryczy. Przeprowadzona analiza tego obszaru wskazała, że następujące uwarunkowania:

- ➔ duża lesistość i zalesienia warunkujące rozwój produkcji leśnej,
- ➔ największa w Polsce i Europie koncentracja stawów hodowlanych karpia,
- ➔ walory przyrodniczo – krajobrazowe terenu,
- ➔ zasoby wód podziemnych, wykorzystywane dla zaopatrzenia w wodę pitną,
- ➔ włączenie obszaru przedsięwzięcia w krajową i międzynarodową sieć ochrony terenów szczególnie cennych ze względów przyrodniczych,
- ➔ dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna,

stanowią silną cechę tego regionu umożliwiającą rozwój agroturystyki oraz rozwój produkcji rolnej.

Rozwiniętą sieć dróg krajowych i wojewódzkich uzupełniają dobre drogi powiatowe i gminne piątej klasy technicznej.

Natomiast do słabych cech regionu zalicza się:

- brak oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej na znacznym obszarze,
- duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- brak zaplecza hotelowo-gastronomicznego, a co za tym idzie niedostateczne wykorzystanie walorów turystycznych,
- przeciętnie niski poziom wykształcenia ludności - ukierunkowanej na działalność rolną,
- wysoki poziom bezrobocia,
- niedostatek kapitału w stosunku do ilości zadań warunkujących rozwój.

Obszar przedsięwzięcia posiada ogromne walory turystyczne. Blisko położona duża aglomeracja wrocławska daje możliwości rozwoju turystyki, agroturystyki jak i coraz bardziej popularnych wyjazdów weekendowych. Napływ miejskiej ludności w celach turystycznych i rekreacyjnych stwarza duże szanse mieszkańcom terenów atrakcyjnych przyrodniczo na rozwój gospodarstw przekształconych w gospodarstwa agroturystyczne oraz towarzyszącej sfery usług. Dużym zainteresowaniem cieszą się regiony objęte ochroną. Parki krajobrazowe, rezerваты i obszary chronione są bardzo atrakcyjnym i ciekawym miejscem dla turystów przyjeżdżających z zatłoczonych aglomeracji miejskich.

Największe w Europie skupisko stawów hodowlanych także stanowi znaną i popularną atrakcję turystyczną zarówno ze względu na prowadzoną hodowlę jak i związane z nią specyficzne środowisko ptaków.

5.3. Uwarunkowania ekonomiczne.

5.3.1. Dostępność zasobów.

Główną gałęzią gospodarki regionu przedsięwzięcia jest rolnictwo. W północnej części rejonu (Cieszków) występują gleby o wysokiej jakości (klasa I-IV). Na terenach nizinnych leżących nad Baryczą (południowa i zachodnia część rejonu) występują gleby słabe. Charakterystyka całego obszaru przedsięwzięcia wskazuje na występowanie dużego zróżnicowania jakości gleb. W strukturze upraw rolnych dominują zboża, natomiast ziemniaki, rośliny pastewne oraz przemysłowe stanowią mniejszą część produkcji rolnej. Jednak w ciągu ostatnich kilku lat znacznie zmniejszyła się powierzchnia zasiewów, aż 17,1% gruntów ornych stanowią ugory i odłogi. Oprócz upraw rolnych duże znaczenie dla miejscowej produkcji ma hodowla trzody chlewnej, bydła, koni, owiec i drobiu.

Gospodarka leśna na obszarze przedsięwzięcia prowadzona jest przez Nadleśnictwa Milicz i Żmigród. Jest ona cały czas rozwijana. Oprócz zalesiania nieużytków wg programu zwiększania lesistości realizowany jest program przebudowy drzewostanów w kierunku zwiększenia udziałów lasów liściastych. Na terenach objętych działaniem występują lasy prywatne, komunalne i głównie lasy publiczne. Z uwagi na walory przyrodnicze i środowiskowe najcenniejsze tereny leśne występują w dolinach Odry i Baryczy.

Bardzo charakterystyczną branżą gospodarki na obszarze przedsięwzięcia są stawy hodowlane karpia. Jest to największa hodowla w Polsce i Europie o łącznej powierzchni około 8 000 ha. Część z nich została objęta ochroną i wchodzi w skład rezerwatu „Stawy Milickie”. Największe gospodarstwa rybne na obszarze przedsięwzięcia znajdują się na terenie powiatu milickiego. Proces hodowli karpia ma ogromny wpływ na kształtowanie i rozwój warunków przyrodniczych w rejonie tych stawów.

Na obszarze przedsięwzięcia występują złoża surowców naturalnych takich jak: kruszywa naturalne, surowce ilaste i gaz ziemny. Złoża te są eksploatowane,

ale nie stanowią podstawy rozwoju gospodarczego.

Bogactwem obszaru przedsięwzięcia są także wody powierzchniowe i podziemne. Będą one dawały wiele korzyści pod warunkiem poprawy ich stanu i utrzymania na odpowiednim poziomie.

We wszystkich gminach, za wyjątkiem Milicza, leżących na obszarze przedsięwzięcia największą powierzchnię zajmują użytki rolne. Najwięcej, bo aż 58,70% całkowitej powierzchni zajmują one w gminie Cieszków, a najmniejsza powierzchnia użytków rolnych znajduje się w gminie Milicz (39,40%).

Mieszkalnictwo

Największa liczba mieszkań znajduje się w gminie Milicz, co jest ściśle powiązane z liczbą mieszkańców, która jest największą wśród gmin należących do przedsięwzięcia. W gminie tej oddano do użytku w 2005 roku 33 mieszkania, co jest wynikiem wysokim, jednak nie najwyższym. Współczynnik powierzchni użytkowej na jednego mieszkańca wśród powiatów waha się w granicach od 22,18 w powiecie milickim do 24,29 w powiecie trzebnickim. Dla porównania współczynnik ten dla woj. dolnośląskiego wynosi 22,89.

5.3.2. Zagospodarowanie terenu.

Poniższa tabela przedstawia strukturę powierzchni całego obszaru przedsięwzięcia.

Tabela 5-3. Struktura powierzchni obszaru przedsięwzięcia.

Rodzaj obszaru	Powierzchnia
użytki rolne	394,17 km ²
lasy	313,78 km ²
tereny zabudowane, zurbanizowane, nieużytki oraz pozostałe	121,06 km ²
Suma	829,01 km ²

*Źródło: GUS.

Użytki rolne stanowią największy obszar. Zajmują prawie 48% całkowitej powierzchni, co daje ponad 394 km². Fakt ten potwierdza tezę o dominacji rolnictwa w regionie. Drugą co do wielkości powierzchnię stanowią lasy, ich powierzchnia zajmuje blisko 38% co stanowi około 314 km². Tereny zabudowane, zurbanizowane, nieużytki oraz pozostałe tereny stanowią zaledwie około 15% całkowitej powierzchni obszaru przedsięwzięcia.

5.3.3. Struktura i skala działalności gospodarczej.

Działalność gospodarcza na terytorium objętym przedsięwzięciem oparta jest głównie na przemyśle rolniczym i na przetwórstwie produktów rolnych, zboża i mleka. Dobrze rozwinięta jest hodowla zwierząt, głównie fermy trzody chlewnej, drobiu i stadniny koni. Ważną rolę na rynku pracy i w gospodarce gminnej odgrywają stawy hodowlane karpia, gospodarstwa rybackie, stawy prywatne oraz lasy.

W żadnej gminie nie dominuje przemysłowa gałąź gospodarki. Są jednak miejscowości gdzie mniejsze zakłady prowadzą działalność związaną z budownictwem, stolarstwem, produkcją rur przewodowych, podzespołów elektrycznych oraz części samochodowych.

Z istniejącego zaplecza turystycznego, agroturystycznego stale korzystają turyści przyjeżdżający nawet z oddalonych, dużych aglomeracji miejskich. Bardzo atrakcyjnymi i poszukiwanymi miejscami pracy są administracja gminna i powiatowa oraz szkolnictwo.

We wszystkich gminach dobrze rozwinięte są zakłady handlowe i usługowe, usytuowane głównie w centrach miast.

Z powodu dużych odległości między stacjami PKP dobrze rozwinięta jest sieć połączeń lokalnych PKS. Dzięki komunikacji mieszkańcy mogą swobodnie pracować poza obszarem przedsięwzięcia w takich miastach jak: Leszno, Oleśnica, Trzebnica i Wrocław.

5.3.4. Lokalizacja, wielkość i odległość od rynków zbytu.

Opisywany obszar leży niedaleko Wrocławia. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą w większości przypadków nastawione są na zaspokojenie lokalnego popytu na towary i usługi. Jednak są przedsiębiorstwa nastawione na zbyt produktów poza obszarem przedsięwzięcia. Najbliższym dużym rynkiem zbytu jest stolica województwa dolnośląskiego - miasto Wrocław - licząca 634,6 tys mieszkańców.

W związku z niewielkimi odległościami między gminami uczestniczącymi w przedsięwzięciu a Wrocławiem, uporządkowanie gospodarki ściekowej może stać się impulsem do szybszego rozwoju turystyki lub przemysłu na terenie gmin w zależności od strategii i kierunku rozwoju wybranego przez gminy Milicz, Cieszków i Żmigród.

Szybszy rozwój przyczyni się do zwiększenia zamożności oraz komfortu życia mieszkańców, a także zwiększenia się budżetu gmin, a co za tym idzie gminy będą miały większe możliwości inwestycyjne.

Oto niektóre odległości miast do stolicy województwa dolnośląskiego:

- ➔ Milicz – Wrocław 55 km,
- ➔ Żmigród – Wrocław 46 km.

Odległość miasta Wrocław do stolicy i najbliższych granic Rzeczypospolitej Polskiej wynosi:

- ➔ do miasta stołecznego Warszawa około 330 km,
- ➔ do przejścia granicznego z Niemcami w Zgorzelcu około 155 km,
- ➔ do przejścia granicznego z Republiką Czeską w Głucholazach około 99 km.

5.3.5. Sytuacja na rynku pracy, bezrobocie. Zatrudnianie i płace.

W rejonie przedsięwzięcia dominującą gałęzią gospodarki jest rolnictwo. Inne sektory, to jednostki administracji publicznej, przedsiębiorstwa handlowe, usługowe, rybołówstwo oraz gospodarka leśna. Stopniowo zaczyna się rozwijać agroturystyka, która z czasem może przynieść kolejne miejsca pracy.

Tabela 5-4. Stopa bezrobocia dla powiatów i woj. dolnośląskiego.

Region	Stopa bezrobocia [%]			
	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
Powiaty				
milicki	24,6	23,2	19,1	16,2
trzebnicki	26,8	25,1	20,5	14,6
Województwo				
dolnośląskie	22,4	20,6	16,6	11,8

*Źródło: GUS.

Wg GUS od 2004 roku bezrobocie w województwie dolnośląskim jak i we wszystkich powiatach miało tendencję spadkową. Powiatem o najwyższej stopie bezrobocia w latach 2004-2007 był powiat trzebnicki. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w IV kwartale 2007 r. kształtowało się na poziomie 2899,83 PLN.

We wszystkich powiatach średnie ogólne miesięczne wynagrodzenie brutto kształtowało się na poziomie niższym niż w województwie dolnośląskim. Podobnie

było w sektorze publicznym i prywatnym. Średnie zarobki w sektorze publicznym w latach 2004-2007 we wszystkich powiatach wzrosły.

5.3.6. Prognozy i strategie rozwoju dla regionu.

Projekt „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” jest spójny z założeniami „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku”. Dokument „Strategii...” został przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/649/2005 z dnia 30 listopada 2005 roku przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego. Cel nadrzędny tej Strategii brzmi: „Podniesienie poziomu życia mieszkańcom Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”. W dokumencie tym określono jako cel „przestrzenny” - Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu. W ramach przyjętego celu zakłada się stymulowanie i umacnianie integracji przestrzennej oraz infrastrukturalnej Dolnego Śląska z Polską i UE oraz wewnątrz regionu, aktywną ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych oraz kształtowanie środowiska przyrodniczego Dolnego Śląska w oparciu o zasady ekorozwoju.

Priorytetami są:

- ➔ Poprawa spójności przestrzennej regionu,
- ➔ Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich (w tym działania związane z Projektem „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”, obejmujące przebudowę i budowę sieci kanalizacyjnej),
- ➔ Poprawa ładu przestrzennego i harmonijności struktur przestrzennych,
- ➔ Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, w tym działania:
 - poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych ich ochrona oraz ochrona ich zlewni. Przedmiotem działania jest monitorowanie zasobów wodnych regionu, podejmowanie kompleksowych działań zmierzających do poprawy ich jakości oraz stosowanie przedsięwzięć związanych z ich ochroną,
 - ochrona zasobów naturalnych,
 - utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, podniesienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Przedmiotem działania jest budowa całościowego regionalnego systemu ochrony obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz wspieranie inicjatyw zmierzających do wzbogacenia istniejących już zasobów przyrodniczych,
 - monitoring wszystkich elementów środowiska.

Program i założenia „Strategii...” kładą także nacisk na rozwój małych firm prowadzących działalność w kierunku rekreacji, turystyki i agroturystyki.

Kolejnym dokumentem strategicznym dotyczącym obszaru przedsięwzięcia jest dokument p.t. „Strategiczne kierunki zrównoważonego rozwoju regionu Dolina Baryczy”. W dokumencie tym za cel główny przyjęto, aby Dolina Baryczy była regionem o zintegrowanym zarządzaniu ekosystemami z dobrze chronioną przyrodą, zachowanymi tradycjami kulturowymi oraz z gospodarką czerpiącą swe siły z natury.

Cele strategiczne to między innymi:

- ➔ prowadzenie gospodarki gruntami rolnymi i leśnymi z zachowaniem zasad równowagi ekologicznej,
- ➔ rozwój infrastruktury w rejonie zapewniający rozwój gospodarczy i społeczny z zachowaniem walorów środowiska przyrodniczego,
- ➔ w zakresie zarządzania zrównoważonym rozwojem regionu – stworzenie porozumienia regionalnego, jak również wola polityczna samorządów lokalnych i powiatowych w celu wspólnego rozwiązywania problemów strategicznych

dla regionu, takich jak: gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami oraz ochrona walorów przyrodniczych.

Duże kompleksy stawów rybnych, bogactwo przyrodnicze, mozaika krajobrazu, duże kompleksy leśne oraz ujęcie regionu w programach europejskich to podstawowe obszary i zagadnienia, które zostały objęte w „Strategii” szczególnym programem ochrony oraz rozwoju cennych obszarów.

Cele i założenia projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” znalazły odbicie w kilku innych programach i strategiach regionu województwa dolnośląskiego.

„Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego”, na podstawie monitoringu podstawowych elementów środowiska stwierdza między innymi, że w zakresie wód powierzchniowych utrzymują się korzystne zmiany w stanie czystości większości dolnośląskich rzek. Stopniowo wzrasta ilość ścieków odprowadzonych do oczyszczalni, lecz nie jest to wzrost zadowalający. W dalszym ciągu większość oczyszczalni ścieków jest niedociążona i ma spore rezerwy w przepustowości. Fakt ten spowodowany jest niedostatecznie rozwiniętą siecią kanalizacyjną szczególnie na obszarach wiejskich.

Według „Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego” jednym z celów głównych jest podniesienie poziomu życia ludności wiejskiej, natomiast jednym z celów szczegółowych jest modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej. Jako priorytety uznano między innymi: kształtowanie i odbudowę krajobrazu przyrodniczego.

W planach strategicznych gmin, do głównych zapisów dotyczących gospodarki ściekowej należą:

➔ „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Milicz” (2004 r.)

Cel główny: „Zrównoważony rozwój środowiskowy”.

Cel szczegółowy: „Uporządkowanie gospodarki wodnej i ściekowej na terenie gminy”.

Działania:

1. Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w ramach projektu SGiPDB.
2. Modernizacja sieci wodociągowej i infrastruktury ściekowej.
3. Budowa nowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej.
5. Kontrola postępowania ze ściekami.

➔ „Strategia Rozwoju Gminy Cieszków” (2004 r.)

Cel strategiczny nr 4: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej”.

Cel operacyjny nr 2: „Uregulowanie systemów: wodociągowego i kanalizacyjnego oraz optymalizacja gospodarki odpadami na terenie gminy.

Zadanie 4.2.2: Koncepcja gospodarki ściekowej w gminie.

Strategie rozwoju gmin przewidują także restrukturyzację i modernizację rolnictwa w celu utrzymania gospodarki rolnej jako wiodącej gałęzi przemysłu. Produkcja powinna jednak być przemyślana i wspomagana dobrze rozwiniętą sferą usług rolniczych, a także pozarolniczych.

Generalnie preferowane są inwestycje mało uciążliwe dla środowiska z zastosowaniem nowoczesnej i mało szkodliwej technologii. Duże nadzieje pokłada się w rozwoju szeroko pojętej turystyki, rekreacji, gospodarki leśnej i rybołówstwa. Rozwój turystyki musi być pod stałą kontrolą, aby nie naruszyć za bardzo tak cennego naturalnego środowiska geograficznego Doliny Baryczy.

5.3.7. Plan inwestycji gminnych.

Projekty gminne dotyczące gospodarki komunalnej są ściśle powiązane z programem „Uporządkowanie Gospodarki Ściekowej w Zlewni Rzeki Baryczy” realizowanym przez PGK Doliny Baryczy.

Najważniejsze z zadań dotyczą:

- ➔ budowy sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Żmigród, modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków oraz modernizacji kanalizacji ogólnospławnej w Żmigrodzie, monitoringu przepompowni ścieków dla Miasta i Gminy Żmigród – na podstawie Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Żmigród – Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2003 – 2008 dla Miasta i Gminy Żmigród oraz Zbiorczego Zestawienia Zadań dla projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”
- ➔ budowy i modernizacji sieci wodociągowej oraz budowy kanalizacji grawitacyjnej, tłocznej i sanitarnej na terenie miasta i gminy Milicz. W perspektywie likwidacja oczyszczalni ścieków w Słacznie. Modernizacja kanalizacji ogólnospławnej w Miliczu oraz w gminie Milicz, modernizacja oczyszczalni ścieków w Miliczu i Sułowie, budowa oczyszczalni ścieków w Gądkowicach – na podstawie Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Milicz na lata 2005 – 2009 oraz Zbiorczego Zestawienia Zadań dla projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”
- ➔ kanalizacji Gminy Cieszków – w ramach SPGiDB realizacji zadania pod nazwą „Uporządkowanie Gospodarki Ściekowej Zlewni Rzeki Baryczy” oraz budowy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Cieszków – na podstawie Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Cieszków na lata 2004 – 2008 oraz Zbiorczego Zestawienia Zadań dla projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”.

Wszystkie te zadania są zawarte w Wieloletnich Programach Inwestycyjnych wykonanych przez Rady Gmin oraz w Zbiorczych Zestawieniach Zadań dla projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”. Zadania zawarte w WPI związane z uporządkowaniem gospodarki ściekowej są ściśle powiązane z projektem „Uporządkowanie Gospodarki Ściekowej w Zlewni Rzeki Baryczy”.

5.3.8. Prognozy demograficzne oparte na wskaźnikach śmiertelności i narodzin z uwzględnieniem ruchów migracyjnych.

Dla potrzeb określenia prognozy zapotrzebowania wody i poziomu wytwarzania ścieków sporządzono prognozę demograficzną dla gmin przy uwzględnieniu danych z ewidencji ludności w gminach za lata 2003 – 2007 oraz tendencji przyjętych przez GUS będących prognozą demograficzną dla powiatów objętych przedsięwzięciem na lata 2008 – 2032.

W Tabeli 5-5 przedstawiono liczbę mieszkańców gmin objętych przedsięwzięciem w wybranych latach.

Tabela 5-5. Demografia ludności w 2007 roku oraz prognoza w latach 2010 i 2032.

Gmina	Liczba mieszkańców w poszczególnych latach		
	2007 ¹	2010	2032
powiat milicki			
Cieszków	4 747	4 855	4 773
Milicz	24 298	24 505	24 092
powiat trzebnicki			
Żmigród	15 011	15 590	16 570
Łącznie	44 056	44 950	45 435

*Źródło: analiza własna na podstawie GUS.

¹Źródło: Urzędy Gmin wchodzące w zakres przedsięwzięcia.

Tabela 5-6. Prognoza demograficzna ludności na obszarze przedsięwzięcia do roku 2032.

Gminy	Liczba ludności w poszczególnych latach																									
	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Cieszków	4 747	4 853	4 856	4 855	4 854	4 855	4 859	4 861	4 862	4 867	4 869	4 869	4 871	4 869	4 871	4 860	4 857	4 851	4 834	4 831	4 823	4 810	4 796	4 784	4 778	4 773
Milicz	24 298	24 493	24 510	24 505	24 502	24 508	24 524	24 537	24 542	24 565	24 576	24 578	24 586	24 575	24 587	24 533	24 517	24 485	24 402	24 383	24 342	24 277	24 210	24 145	24 119	24 092
Żmigród	15 011	15 386	15 531	15 590	15 667	15 732	15 810	15 877	15 962	16 028	16 104	16 175	16 238	16 302	16 359	16 401	16 443	16 486	16 516	16 535	16 569	16 584	16 583	16 574	16 573	16 570
SUMA	44 056	44 732	44 896	44 950	45 023	45 095	45 193	45 275	45 366	45 460	45 549	45 622	45 695	45 746	45 817	45 794	45 817	45 823	45 753	45 750	45 734	45 670	45 589	45 503	45 471	45 435

Źródło: Analiza własna na podstawie danych Urzędów Gmin

2008-2032 - Prognoza na podstawie danych GUS

*Dane historyczne

Prognoza liczby mieszkańców gmin wchodzących w zakres przedsięwzięcia na lata 2008-2032 wraz z danymi za rok 2007 została przedstawiona powyżej w Tabeli 5.6. Całkowita liczba ludności mieszkającej na terenie gmin znajdujących się na obszarze przedsięwzięcia w 2007 roku wynosiła 44 056 osoby. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin waha się od 4 747 osób w gminie Cieszków do 24 298 osób w gminie Milicz.

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż na obszarze przedsięwzięcia między 2007 a 2010 rokiem nastąpi wzrost liczby ludności w gminie Milicz (0,9%), Cieszków (2,3%) i Żmigród (3,9%). Ogólna liczba mieszkańców na terenie objętym przedsięwzięciem wzrośnie o 2,0%.

W prognozach na 2032 rok zakłada się, że tylko jedna gmina zmniejszy stan swoich mieszkańców w stosunku do roku 2007. Jest to gmina Milicz (spadek o 0,8%), zaś w pozostałych gminach prognoza zakłada wzrost liczby mieszkańców: Cieszków (0,6%), Żmigród (10,4%).

Prognoza zakłada wzrost ogólnej liczby mieszkańców na obszarze przedsięwzięcia o 3,1%, do poziomu 45 435 osób.

ZAŁĄCZNIK

Rysunek 5-1. Położenie gmin uczestniczących w przedsięwzięciu na obszarze zlewni rzeki Baryczy

